

Remissvar
Betänkande SOU 2017:55
PostNord

Justitiedepartementet
Ju.l6@regeringskansliet.se

Group Security
PostNord Group AB

CSO/ Alex Wallsten

Ny kamerabevakningslag (2017:55) sammanställning av synpunkter

29 augusti 2017
Sida 1/5

1. I betänkandet föreslås att *kameraövervakningslagen* ska ersättas av ny lag med nytt namn – *kamerabevakningslagen*. Lagen ska träda i kraft den 25 maj 2018 (i samma veva som dataskyddslagen (GDPR) och lagen för säkerhet i nätverk och informationssystem (NIS).

PostNord Sverige synpunkt

- Naturligt då GDPR – dataskyddslagen – framtvingar ändring i kameraövervakningslagen och andra lagar.

2. Med kamerabevakning ska förstås att kameror eller därmed jämförbara utrustningar, utan att manövreras på platsen, används varaktigt eller regelbundet upprepat för personbevakning. (Sid 16, 1 stycket.)

PostNord Sverige frågeställning

- **Omfattas tillfälliga kameror inom ramen för ett spaningsuppdrag eller inte?** Avhängigt är om lagstiftaren hänger upp det på "plats" eller på "utrustning". Med "plats" menas kameror eller jämförbara utrustningar som inte opereras på plats men som är uppsatta på en och samma – specifik – plats". I så fall omfattas inte "spaningskameror". Med "utrustning" menas ALLA kameror eller jämförbara utrustningar som inte opereras på plats där de är uppsatta, men som används varaktigt eller regelbundet även inom ramen för tillfälliga spaningsinsatser. I så fall omfattas "spaningskameror". Tydliggörande önskas av lagstiftaren.

PostNord Sverige synpunkt

- Har viss betydelse för PostNord SE´s ICKE postala delar då postverksamhet föreslås ges undantag från tillståndskrav och anmälningsskyldighet (då den helt slopas) – se pkt 7 andra stycket detta dokument.
- Lagen omfattar inte buren kamera, kamera på cykel, kamera i bil under körning, privatpersons kameraövervakning. Lagen omfattar kamera i drönare, buss, tåg.

3. Med personbevakning menas att människor kan identifieras genom bevakningen. Så är t ex fallet om hela personen eller personens ansikte syns tydligt. Om en människa endast av en tillfällighet kan hamna i en kameras blickfång, är det inte fråga om personbevakning. (Sid 16, 1 stycket.)

PostNord Sverige synpunkt

- Lagstiftaren önskas komplettera "... om hela personen eller personens ansikte syns tydligt." med "...och att personen därmed är identifierbar." Föreslagen formulering är inte relevant och skapar otydlighet då det som regel inte går att identifiera en person vars hela kropp är i kamerabevakningsområdet. I

branschen förhåller man sig till begreppen Identifiera (specifik individ identifierbar), Igenkänna (att det är en person i specifik klädsel och möjligen kön, gångstil) och Upptäcka (att det är en person).

- IR-kameror kan inte omfattas då de inte medger identifiering av person.

- Även separata tekniska anordningar för avlyssning eller upptagning av ljud, som används för personbevakning, ska omfattas av begreppet kamerabevakning. Detsamma ska gälla för separata tekniska anordningar för att behandla upptaget bild- och ljudmaterial.

PostNord Sverige synpunkt

- Ingen.

- Lagen ska endast gälla om de kameror eller separata ljudanordningar som används finns i Sverige och den som bedriver bevakningen är etablerad här eller i tredje land. Vad gäller separata anordningar för att behandla material från sådan bevakning ska lagen gälla så länge behandlingen utförs av samma person som tagit upp materialet eller för dennes räkning. (Sid 16, 3 stycket.)

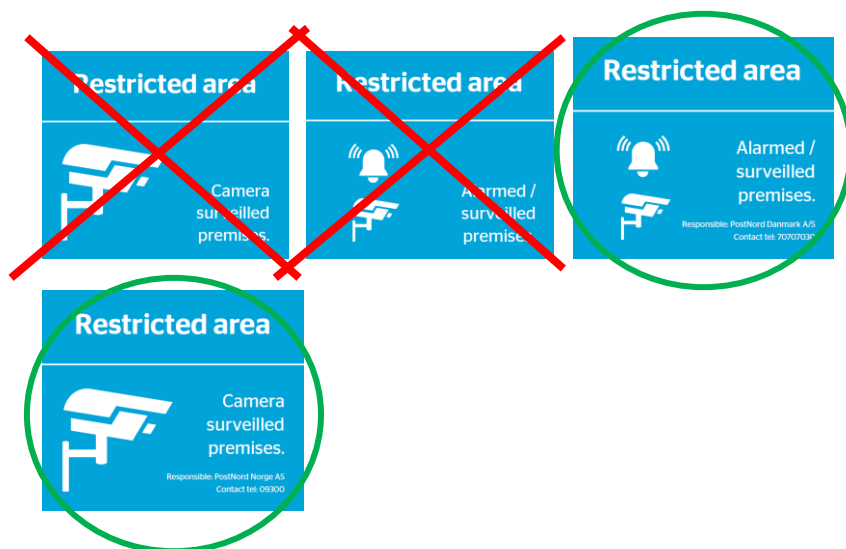
PostNord Sverige synpunkt

- Finns bild- och ljudupptagningsutrustningen i Sverige gäller lagen.
- Krånglig förklaring/ formulering som inger uppfattning om att det kan finnas optioner, men som, hur man än vrider och vänder på den, inte verkar medge några optioner/ undantag. Formuleringen bör omskrivas i syfte att tydliggöra.

- Upplysningskravet ska gälla oavsett vem som bedriver kamerabevakningen och oavsett om bevakningen avser en plats dit allmänheten har tillträde eller en annan plats. Den som bedriver kamerabevakning ska genom tydlig skyltning eller på något annat liknande verksamt sätt lämna upplysning om bevakningen, sin identitet och sina kontaktuppgifter och kontaktuppgifter till ett eventuellt dataskyddsombud. Om ljud kan avlyssnas eller tas upp vid bevakningen, ska en särskild upplysning lämnas om detta. Dessutom ska viss ytterligare information göras tillgänglig, t ex via en webbsida. Det gäller bl a information om ändamålet med kamerabevakningen och möjligheten att lämna in klagomål till tillsynsmyndigheten och kontaktuppgifterna till den myndigheten.

PostNord Sverige synpunkt/ slutsats

- Upplysningskravet gäller alltid där PostNord SE utför kamerabevakning.
- Nytt är att företagsnamn samt ansvarig/ utsedd funktion med kontaktuppgift ska framgå på kamerabevakningsupplysningsskylten. (Gäller redan i Norge och Danmark – se "säkerhetsskyltarna" nedan). Sålunda måste överkryssade PostNord koncerngemensamma säkerhetsskyltar för PostNord SE revideras i enlighet med säkerhetsskyltarna inringade i grönt.

- Nytt är att eventuell ljudupptagning även ska upplysas om – och möjligen måste säkerhetsskyltar inringade i grönt, för svenskt vidkommande, kompletteras med "**(camera/audio/sensor)**".
- Nytt är att viss upplysning ska lämnas via WEBSIDA vad avser svenskt vidkommande. Syfte och kontaktoppgift ska framgå. Förslag: "**I PostNord Sverige AB/ PostNord Strålfors AB fastigheter – byggnader som områden, ägda som hyrda – utförs i överenskommelse med arbetstagarorganisationer kamerabevakning i enlighet med kamerabevakningslagen (XXXX-YY) och under tillsyn av Datainspektionen i syfte att komplettera det samlade arbetet med att ytterst säkerställa trygga och säkra arbetsplatser genom att förebygga, avslöja eller utreda brott. Kontaktoppgift till ansvarig funktion i PostNord Sverige/ Strålfors AB: Aaaa.Yyyy@postnord.com / 010-436 XX XX.**"

7. Kamerabevakningslagen ska – till skillnad mot kameraövervakningslagen – inte innehålla något generellt krav på tillstånd för att kamerabevakning ska få ske. Inte heller ska lagen innehålla något krav på anmälan som motsvarar den gamla lagens anmälningsskyldighet. Däremot ska den nya lagen innehålla ett begränsat tillståndskrav. Tillståndskravet ska gälla endast för vissa subjekt och platser dit allmänheten har tillträde. Kravet ska gälla för myndigheter, både statliga och kommunala. Det ska också gälla för andra juridiska personer eller fysiska personer när de utför en uppgift som följer av lag eller annan författning, kollektivavtal eller beslut som meddelats med stöd av lag eller annan författning, om uppgiften avser brottsbekämpning, lagföring, straffverkställighet, upprätthållande av allmän ordning och säkerhet eller nationell säkerhet eller om uppgiften annars är av allmänt intresse. Tillståndskravet ska däremot inte gälla t ex privaträttsliga subjekts kamerabevakning i butikslokaler, av medieredaktioner, av lokaler som används av religiösa samfund och av idrottsarenor. I dessa fall ska inte heller gälla någon anmälningsskyldighet.

MEN – sid 277 "Undantag för postverksamhet m.m." står att läsa: "Idag gäller en anmälningsskyldighet för sådan bevakning (läs kamerabevakning i postverksamhet). En kamera får efter anmälan sättas upp för kameraövervakning i ett postkontor eller i området omedelbart utanför in- och utgångar till en sådan lokal, om övervakningen har till enda syfte att förebygga, avslöja eller utreda brott och kameran är fast monterad och försedd med fast optik. Avlyssning eller inspelning av ljud får ske endast sedan en anordning för detta har aktiverats på grund av misstanke om brott. Med postkontor avses en lokal där det huvudsakligen bedrivs verksamhet i vilken ingår postverksamhet. Dock gäller att avlyssning eller inspelning av ljud då inte får ske utan tillstånd. I det fallet krävs dessutom att den som avser att bedriva övervakningen med skyddsombudet, skyddskommittén eller en organisation som företräder de anställda på arbetsplatsen. Dessa bestämmelser föreslås få en motsvarighet i form av ett undantag från tillståndskravet. Undantaget föreslås vidare utformas på ett sätt som överensstämmer med vad som föreslås nedan för tillståndsprövningen beträffande brott. Av samma skäl som angetts i föregående avsnitt bör det inte längre ställas upp ett krav på att kameran ska vara fast monterad och försedd med fast optik. Vad gäller ljud ska avlyssning och inspelning inte längre kräva tillstånd. Sammanfattningsvis föreslås att det från kravet på tillstånd till kamerabevakning ska göras vissa undantag som i huvudsak motsvarar undantagen från tillståndsplikten enligt kameraövervakningslagen. Några av undantagen ska vidgas. Vidare föreslås att kamerabevakning som är anmälningsskyldig enligt den lagen, och som inte längre kan vara det, ska undantas från tillståndskravet.

Undantag från upplysningskravet:

Sid 426, pkt 3: "Bevakning som sker för att skydda en byggnad, en annan anläggning eller ett område som enligt... skyddslagen (2010:305) har förklarats vara skyddsobjekt,

om bevakningen endast omfattar skyddsobjektet eller ett område i dess omedelbara närhet...".

PostNord Sverige synpunkt/ slutsats

- Oklart om andra, än i betänkandet angivna företag/ aktörer, (t ex PostNord Strålfors SE) omfattas av begränsat tillståndskrav vid kamerabevakning mot plats dit allmänheten har tillträde, eller inte. Det förefaller märkligt att man angett myndigheter och specifika platser och förutsättningar, men uteslutit företag/ aktörer som har behov av att kamerabevaka platser dit allmänheten har tillträde. Sannolikt har det sin orsak i att sådana företags/ aktörers kamerabevakningsbehov endast kan tillåtas inom ramen för begreppet "arbetsplats". En arbetsplats kan typiskt utgöras av platser dit allmänheten har tillträde – sålunda gäller tillståndskravet (se pkt 8 i detta dokument). **Det är önskvärt att lagstiftaren klargör ovan resonerade antagande.**
- PostNord SE omfattas av begränsat tillståndskrav vid kamerabevakning mot plats dit allmänheten har tillträde då PostNord utför uppgift som följer av lag (postlagen) och då uppgiften "annars är av allmänt intresse", **MEN**
- Postverksamhet föreslås i betänkandet (sid 277) ges undantag från tillståndskravet och därmed även anmälningskyldigheten då den helt tas bort. Det skulle innebära att samtliga "lokaler där det huvudsakligen bedrivs verksamhet i vilka ingår postverksamhet" undantas från tillståndskrav och anmälningskyldighet. Det inkluderar, postterminaler, postkontor, brevbärarkontor, IPM terminaler och övriga terminaler i vilka vi har både logistik- och postverksamhet. **Undantaget är mycket välkommet.**
- Postombuden i butikslokal är undantagna krav på tillstånd.
- I renodlad logistikverksamhet ställs krav på tillstånd.
- PN huvudkontor antas omfattas av krav på tillstånd, men frågan kan behöva prövas juridiskt.
- Krav på samverkan och överenskommelse med arbetstagarorganisationer regleras inte vid undantag från krav på tillstånd men bedöms kvarstå som ett krav från just arbetstagarorganisationerna, vilket av PostNord också fortsatt rekommenderas fortgå.
- Skyddsobjektsstatus medför undantag från krav på att upplysa om kamerabevakning (sid 426).

29 augusti 2017
Sida 4/5

8. I fråga om kamerabevakning på arbetsplatser som ska omfattas av kravet på tillstånd till sådan bevakning ska – liksom enligt kameraövervakningslagen – ett yttrande från ett skyddsombud, en skyddskommitté eller en organisation som företräder arbetstagarna på arbetsplatsen lämnas in tillsammans med en ansökan om tillstånd. Detsamma ska gälla i fråga om en ansökan om undantag från upplysningskravet vid kamerabevakning på arbetsplatser.

PostNord Sverige synpunkt/ slutsats

- För PostNord Strålfors SE samt för renodlad logistikverksamhet ställs krav på tillstånd.
- PN HK bedöms omfattas av krav på tillstånd, men frågan kan behöva prövas juridiskt.
- Uppgifter som ska lämnas i tillståndsansökan framgår inte men bedöms bli de samma som idag. **Det är önskvärt att lagstiftaren klargör vilka uppgifter som ska lämnas i ansökan om tillstånd.**
- Tillståndsansökan ska kompletteras med "yttrande" – läs godkännande – från lägst skyddsombud eller arbetstagarorganisation, vilka föreslås (sid 360) få överklaga genom att prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

9. Tillsynen över kamerabevakning ska samlas hos en enda myndighet, Datainspektionen, och inte längre vara uppdelad mellan länsstyrelserna och Datainspektionen. Man föreslår: "I ett ärende enligt kamerabevakningslagen hos tillsynsmyndigheten, vid

underlåtenhet att bistå den myndigheten i ett sådant ärende och vid överträdelse av bestämmelserna i lagen eller av beslut som meddelats med stöd av lagen ska tillämpas bestämmelser om undersökningsbefogenheter för tillsynsmyndigheten, sanktionsavgifter och skadestånd i 1) dataskyddsförordningen, dataskyddslagen och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen när det gäller kamerabevakning som omfattas av förordningen eller den lagen, eller 2) brottsdatalagen och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen när det gäller kamerabevakning som omfattas av den lagen. Vid tillämpning av bestämmelser om sanktionsavgifter ska för myndigheter gälla den högre avgiftsnivå som föreskrivs i dataskyddslagen respektive brottsdatalagen. Beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

PostNord Sverige synpunkt

- **Datainspektionen föreslås bli enda tillsynsmyndighet. Förslaget välkomnas!**
- I betänkandet föreslås att man slopar straffansvar, utan i stället hänger upp det skadestånd och sanktion i enlighet med dataskyddslagen (GDPR), dataskyddsförordningen och brottsdatalagen om avsteg från lag konstateras av tillsynsmyndigheten.
- **Det är önskvärt att lagstiftaren medtar de olika skadestånds- och sanktionsnivåerna (i Dataskyddslagen för PostNords del) och gafflar in de vanligast förekommande överträdelserna/ undanlåtelseerna i syfte att skapa tydlighet och lugn.**

29 augusti 2017
Sida 5/5

10. Övrigt – lagring av kamerabevakningsmaterial, maximal lagringstid

Betänkandet nämner inget om ovan.

PostNord Sverige synpunkt

- **Det är önskvärt att lagstiftaren medtar ovan och minst hänvisar till eventuell annan lagstiftning/ förordning. Frågan är mycket väsentlig!**